

F. t. l. vedr. straffeloven og forskellige andre love

2.4. Dobbelt retsforfølgning (ne bis in idem)

2.4.1. Det er et grundlæggende princip i dansk ret, at der ikke kan rejses tiltale og afsiges straffedom i en sag, der allerede har været pådømt ved domstolene. Dette princip om negativ retskraft (også kaldet princippet om *ne bis in idem*) begrænses alene af de almindelige regler om genoptagelse, jf. herved navnlig retsplejelovens § 976 og § 977 om genoptagelse af domme afsagt af Højesteret eller landsretten. Bestemmelserne finder ikke anvendelse på domme afsagt i udlandet.

Den nærmere rækkevidde af *udenlandske* straffedomme *ne bis in idem*-virkning er reguleret i straffelovens § 10 a, der fastlægger mulighederne for at gennemføre en straffesag i Danmark for en lovovertrædelse, som allerede har været pådømt i udlandet.

Straffelovens § 10 a finder for det første anvendelse på domme afsagt i den stat, hvor handlingen er foretaget (gerningslandet). Endvidere finder bestemmelsen anvendelse på domme omfattet af reguleringen i den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommes internationale retsvirkninger (gennemført i dansk ret ved lov nr. 522 af 23. december 1970 om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme, jf. herved Folketingstidende 1970-71, Tillæg A, spalte 1045 (lovforslag nr. L 37)). Herudover finder § 10 a anvendelse på domme omfattet af lov nr. 252 af 12. juni 1975 om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager (der gennemfører den europæiske konvention af 15. maj 1972 om overførsel af retsforfølgning i straffesager, jf. herved Folketingstidende 1974-75 (2. samling), Tillæg A, spalte 1553 (lovforslag nr. L 93)).

Efter straffelovens § 10 a, stk. 1, kan en person, over for hvem der er afsagt en af de nævnte straffedomme, som udgangspunkt ikke retsforfølges her i landet for samme handling, hvis vedkommende, ved den udenlandske dom er endeligt frifundet eller fundet skyldig, uden at der er fastsat nogen sanktion, eller hvis en fastsat sanktion er fuldbyrdet, er under fuldbyrdelse eller er bortfaldet efter domslandets regler. Efter ordlyden omfatter forbudet ny »strafforfølgning«. Dette udtryk omfatter ifølge forarbejderne såvel retsforfølgning (påtale) som domfældelse og fuldbyrdelse, jf. Folketingstidende 1970-71, Tillæg A, spalte 1169 (lovforslag nr. L 36).

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 121-125.

2.4.2. *Ne bis in idem*-virkningen af de nævnte udenlandske straffedomme indtræder ikke, hvis dommen angår handlinger, der er foretaget i den danske stat el-

ler på dansk fartøj, eller handlinger, der krænker den danske stats selvstændighed, sikkerhed eller forfatning mv., jf. herved straffelovens § 10 a, stk. 2, litra a og b, der henviser til straffelovens § 6 og § 8, nr. 1. Det er forbundet med en vis usikkerhed, om henvisningen til straffelovens § 6 om territorialprincippet skal forstås således, at henvisningen også omfatter den udvidelse af territorialprincippet, der følger af straffelovens § 9 om virkningsprincippet.

Hvis retsforfølgningen i udlandet er sket efter anmodning fra den danske anklagemyndighed, er ny retsforfølgning i Danmark udelukket også i de tilfælde, der er omfattet af straffelovens § 10, stk. 2, litra a og b.

Retsforfølgning er endvidere udelukket, hvis dette følger af Danmarks internationale forpligtelser, jf. bl.a. Højesterets kendelse af 28. oktober 2005 (gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2006, side 324), hvorefter Danmarks forpligtelser efter Schengen-konventionen udelukkede retsforfølgning her i landet uanset straffelovens § 10, stk. 2, litra a, i et tilfælde, hvor en handling delvis var tilsigtet at have virkning i Danmark, men tillige delvis havde virkning i Tyskland, hvor de tiltalte allerede var domfældt.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 125-132.

2.4.3. Hvis retsforfølgning i overensstemmelse med straffelovens § 10 a, stk. 2, finder sted i Danmark for en lovovertrædelse, som allerede er pådømt i udlandet, skal der, i det omfang den udenlandske sanktion er fuldbyrdet, ske en tilsvarende nedsættelse af den sanktion, der pålægges her i landet, jf. straffelovens § 10 b. Bestemmelsen sikrer, at der ikke fastsættes »dobbelt straf« i de tilfælde, hvor dobbelt retsforfølgning undtagelsesvis er mulig.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 132-134.

2.5. Rettighedsfrakendelse

2.5.1. Straffelovens § 10 a regulerer, i hvilket omfang det er muligt i Danmark at idømme straf (dvs. fængsel eller bøde) for en handling, der allerede er pådømt i udlandet. Bestemmelsen angår derimod ikke muligheden for under en sådan ny sag at idømme andre retsfølger end straf (f.eks. rettighedsfortabelse og konfiskation).

Det følger imidlertid af straffelovens § 11, at frakendelse eller fortabelse af kald eller erhverv eller anden rettighed kan ske her i landet over for en person med dansk tilknytning (statsborgerskab eller bopæl), hvis vedkommende i udlandet er straffet for en hand-